

هیدرولوژی، هیدرولیک و مدیریت منابع آبی

یک رویکرد بهینه سازی ابتکاری

(جلد اول: الگوریتم‌های ژنتیک و تبرید)

تالیف:

ک.ل. کاتسیفاراکیس

(K.L. Katsifarakis Aristotle University of Thessaloniki, Greece)

ترجمه:

فردین کمالی

کارشناس ارشد عمران-مدیریت منابع آب، دانشگاه علم و صنعت ایران

عنوان و نام پدیدآور	هیدرولوژی، هیدرولیک و مدیریت منابع آبی یک رویکرد بهینه سازی ابتکاری/تالیف [صحیح: ویراستار] ک.ل. کاتسیفاراکیس؛ ترجمه فردین کمالی.
مشخصات نشر	تهران: آریا نقش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	ج۲: مصور، جدول، نمودار.
شابک	دوره ۲- ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۰۴-۸۹-۲: ج. ۱. کاتسیفاراکیس؛ ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۰۴-۸۸-۵۲: ج. ۲.
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	عنوان اصلی: Hydrology, hydraulics, and water resources : a heuristic optimization approach , 2012.management
مندرجات	ج. ۱. الگوریتم های ژنتیک و تبرید. - ج. ۲. الگوریتم های ازدحام ذرات، جستجوی ممنوعه، هارمونیک و تقریب بیرونی.
موضوع	آب، منابع -- مهندسی -- ریاضیات
موضوع	Water-supply engineering -- Mathematics
موضوع	بهینه سازی ریاضی
موضوع	Mathematical optimization
موضوع	الگوریتم های ابتکاری
موضوع	Heuristic algorithm
شناسه افزوده	کاتسیفاراکیس، کی.ال.
شناسه افزوده	Katsifaris, K L.
شناسه افزوده	کمالی، فردین - مترجم
شناسه افزوده	Kamali, Fardin
رده بندی کنگره	TL ۵۳/۵۱ ۱۳۹۸
رده بندی دیویی	۱۰۱۵۱۹۶/۶۲۸
شماره کتابشناسی ملی	۵۶۵۲۴۷۷

تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۷۷۲۸۹
www.arianaghsh20.ir

تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر، جوبی
خیابان وحید نظری، پلاک ۱۵۰، واحد

هیدرولوژی، هیدرولیک و مدیریت منابع آبی

یک رویکرد بهینه سازی ابتکاری

(جلد اول: الگوریتم های ژنتیک و تبرید)

نویسنده: ک.ل. کاتسیفاراکیس - مترجم: فردین کمالی

چاپ: چاپ اول - ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۰۴-۸۷-۸ شابک دوره: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۰۴-۸۹-۲

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای مترجم محفوظ است.

با گسترش جمعیت سیاره ما به بیشتر از ۷ میلیارد، منابع مالی برای انجام کارهای زیر ساختی در دنیا محدود شده است و تغییر آب و هوا بر روی منابع آبی تاثیر می‌گذارد، از این رو توسعه و مدیریت بهینه بسیار حیاتی است. این کتاب با کاربردهای تعدادی تکنیک‌های بهینه سازی غیر سنتی هیدرولیک، هیدرولوژی و مدیریت منابع آب سر و کار دارد. فصل اول یک معرفی کوتاه از بهینه سازی و کاربرد آن برای مدیریت منابع آب می‌باشد. تمرکز این فصل بر روی تعریف بهینه سازی مسئله و نقش مدل‌های شبیه سازی جریان مرتبط با آن است. فصل دوم به الگوریتم ژنتیک اختصاص یافته است. ابتدا با یک توضیح مختصر از پرسش شروع می‌شود و در ادامه آن مثالی کاربردی می‌آید. سپس تعدادی از کاربردهای آن بر روی مدیریت منابع زیرزمینی (از جمله آبخوارهای ساحلی و معضل کیفیت آب)، مسئله معکوس هیدرولیک آبهای زیرزمینی، هیدرولوژی و بهره برداری مخزن‌ها ارائه می‌شود. فصل سوم نیز با الگوریتم ژنتیک سر و کار دارد. البته بر روی کاربردهای شبکه هیدرولیک، علی‌الخصوص آبیاری، تمرکز دارد. یک الگوریتم ژنتیک واقعی-کد شده برای کمینه کردن انرژی و هزینه‌ی سرمایه گذاری بر روی خط لوله‌ها ارائه شده است. همچنین ویژگی‌های اصلی آن توصیف شده و کاربرد آن بر روی شبکه آبیاری مورد تقاضا توسط ۲ مثال کاربردی شرح گردیده است. فصل چهارم، الگوریتم تبرید شبیه سازی شده^۳ اختصاص دارد. ساختار علمی‌روش، به همراه توضیحات در مورد ویژگی‌های عمومی و خاص آن توضیح داده شده است. ۳ کاربرد، از جمله سیستم‌های آبخوان، توزیع آب و سیستم‌های فاضلاب این فصل را خاتمه می‌دهند.

---

^۱Genetic algorithm

^۲Real-coded

^۳Simulated annealing

فهرست

۱- فصل اول- بهینه سازی و مدیریت منابع آبی	۱۳
۱-۱- چکیده	۱۳
۱-۲- مفهوم بهینه سازی	۱۳
۱-۲-۱- تکنیک‌های بهینه سازی	۱۶
۱-۳- استفاده ی بهینه از منابع آبی	۱۶
۱-۳-۱- تعریف مسئله ی بهینه سازی	۱۷
۱-۳-۲- بهینه سازی و شبیه سازی جریان	۱۸
۱-۴- نتایج باستان	۱۹
۱-۵- منابع و مراجع	۲۰
۲- فصل دوم - الگوریتم ژنتیک و مدیریت منابع آبی: یک رابطه استوار، ولی در حال پیشرفت ..	۲۱
۲-۱- چکیده	۲۱
۲-۲- مقدمه	۲۲
۲-۳- ویژگی‌های اصلی	۲۳
۲-۳-۱- انتخاب	۲۵
۲-۳-۲- بهترین رویکرد	۲۸
۲-۴- تقاطع و جهش	۲۹
۲-۵- تقاطع	۲۹
۲-۵-۱- جهش	۳۱
۲-۶- سایر عوامل	۳۲
۲-۶-۱- جایگاه، گونه‌ها و مهاجرت	۳۳
۲-۶-۲- Antimetathesis	۳۴
۲-۷- پایان روند	۳۵
۲-۸- رسیدگی به محدودیت‌ها	۳۶
۲-۹- الگوریتم ژنتیک با حالت پایدار	۳۸

۳۹	۲-۱۰- استفاده از مدل‌های جایگزین: تعادل بین دقت و بازدهی محاسباتی
۴۰	۲-۱۱- یک مثال ساده
۴۰	۲-۱۱-۱- ساختار کروموزم و طول آن
۴۱	۲-۱۱-۲- تابع ارزیابی
۴۳	۲-۱۱-۳- رسیدگی به یک محدودیت
۴۴	۲-۱۱-۴- نتایج
۴۴	۲-۱۱-۵- محدودیت بر روی دبی سطح هد هیدرولیکی
۴۷	۲-۱۲- مزایا و معایب الگوریتم ژنتیک
۴۸	۲-۱۳- کاردها
۴۹	۲-۱۳-۱- مدیریت منابع آب‌های زیر زمینی
۵۱	۲-۱۳-۲- آب‌های حلی
۵۶	۲-۱۳-۳- تصفیه آب‌های نبرزمینی و کنترل آلودگی
۵۹	۲-۱۴- مسئله معکوس هیدرولیک آبی زیرزمینی
۶۳	۲-۱۵- هیدرولوژی آب‌های سطحی
۶۴	۲-۱۶- مدیریت مخزن
۷۰	۲-۱۷- کاربردهای دیگر
۷۱	۲-۱۸- نتایج بدست آمده
۷۳	۲-۱۹- منابع و مراجع
	۳- فصل سوم- کاربرد الگوریتم ژنتیک برای شبکه‌های توزیع آب: هندسازی طراحی شبکه‌ی
۷۹	آبیاری
۷۹	۳-۱- چکیده
۸۰	۳-۲- مقدمه
۸۲	۳-۳- روش شناسی
۸۳	۳-۳-۱- شروع کدنویسی جمعیت
۸۵	۳-۴- شبیه سازی هیدرولیکی عقب گرد
۸۸	۳-۵- ارزیابی تابع برازندگی

۹۰	۳-۶- عامل های ژنتیک
۹۱	۳-۷- کاربردها
۹۳	۳-۷-۱- مورد ۱
۹۶	۳-۸- مورد ۲
۹۹	۳-۹- نتایج و بحث
۱۰۴	۳-۱۰- جمع بندی
۱۰۶	۳-۱۱- منابع و مراجع
۱۰۹	۴- فصل چهارم- الگوریتم تیرید شبیه سازی شده برای بهینه سازی سیستم آب
۱۰۹	۴-۱- چکیده
۱۰۹	۴-۲- مقدمه
۱۱۱	۴-۳- جنبه های نظری
۱۱۶	۴-۴- الگوریتم پیاده سازی: جنبه های کلی
۱۲۳	۴-۵- پیاده سازی الگوریتم: جنبه های خاص
۱۲۳	۴-۵-۱- سیستم های آبخوان
۱۲۶	۴-۵-۲- سیستم توزیع آب
۱۲۹	۴-۶- سیستم های فاضلاب
۱۳۵	۴-۷- جمع بندی
۱۳۶	۴-۸- منابع و مراجع